

Kort om:

***En sammanfattning
av den sjunde och
sista rapporten***

De många frågeställningarna om facket och jobbet betraktas en avslutande gång, men denna gång görs det särskilt utifrån två perspektiv – klass och kön.

En sammanfattning av rapportserien

I sex rapporter i serien Rösterna om facket och jobbet har en mängd frågeställningar om det fackliga arbetet och villkoren i arbetslivet behandlats. Det har handlat om synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter, och synen på facklig aktivitet och fackligt arbete. Det har också handlat om synen på lönesättning och löneskillnader, och om friheter och förmåner i arbetet. Två av rapporterna har dessutom haft särskilda perspektiv – *Ungdomar och facket* samt *Facket i storstäderna*.

Denna sjunde och sista del i rapport-

serien blickar tillbaka på det omfattande material som har presenterats.

De många frågeställningarna om facket och jobbet betraktas en avslutande gång, men denna gång görs det särskilt utifrån två perspektiv – *klass* och *kön*. Syftet med detta är att se hur synen på facket och jobbet skiljer sig åt, dels mellan arbetare och tjänstemän och dels mellan kvinnor och män inom LO. I denna sammanfattande rapport görs också en strikt tudelning av de många frågeområden som ingår i undersökningen. Det som berör facket och det fackliga arbetet behandlas för sig, och det som berör jobbet och dess villkor behandlas för sig.

Synen på facket

Den fackliga organisationsgraden

Bland arbetare är kvinnor överlag fackligt organiserade i något större utsträckning än vad män är. De unga männen sticker dock ut genom att vara fackliga medlemmar i större utsträckning än de jämnåriga kvinnorna. LO-kvinnorna vill i något större utsträckning än männen ge det lokala facket ett ökat inflytande på arbetsplatsen.

Sett till arbetare och tjänstemän som två skilda grupper skiljer sig den fackliga organisationsgraden mycket lite åt, arbetare och tjänstemän är medlemmar i facket i ungefär lika stor utsträckning. Arbetare vill dock oftare än tjänstemän ge det lokala facket mer att säga till om. Detta betyder emellertid inte att tjänstemännen vill begränsa fackets roll, snarare syns en nöjdhet med inflytandet som det ser ut idag.

Diagram 50 Har fackligt förtroendeuppdrag

Andel fackliga medlemmar per facklig huvudorganisation. Kvinnor och män

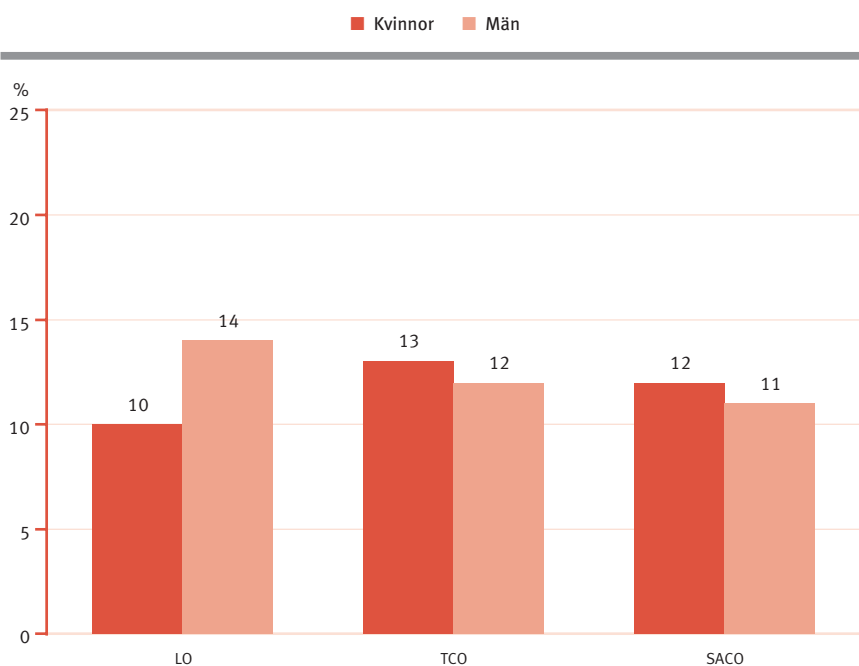
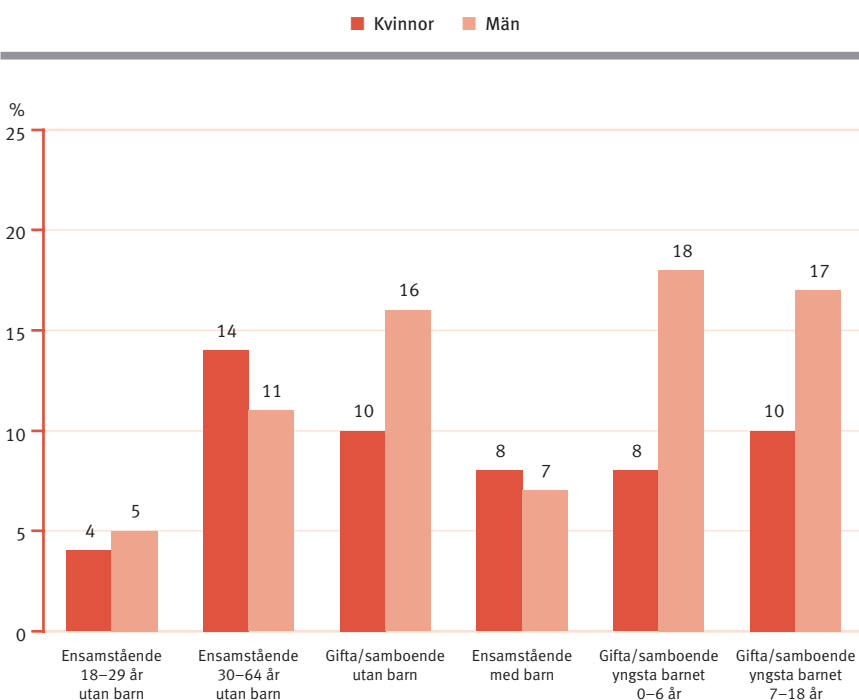

Diagram 16 Har fackligt förtroendeuppdrag

LO-medlemmar efter familjesituation och kön

Facket i praktiken

Trots att LO-kvinnorna ser sig som fackligt intresserade i samma utsträckning som LO-männen så är kvinnorna underrepresenterade i det fackliga arbetet. Medan 10 procent av kvinnorna har fackliga förtroendeuppdrag är det 14 procent av männen som har det. Bland kvinnor och män som är gifta eller sammanboende är det anmärkningsvärt mycket vanligare att män har fackliga uppdrag. Också typen av uppdrag skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Kvinnor deltar dessutom mindre i fackliga möten. Kvinnor och män har däremot kontakter med fackligt förtroendevalda i lika stor grad. När det sedan gäller läsning av de fackliga tidningarna är kvinnorna något flitigare än männen.

Graden av fackligt intresse hos arbetare och tjänstemän uppvisar inga stora skillnader när de två grupperna uppger hur fackligt intresserade de anser sig vara. TCO-männen sticker dock ut genom att vara de mest ointresserade. Att ha fackliga förtroendeuppdrag är relativt lika vanligt förekommande bland arbetare som bland tjänstemän, men det är vanligare att arbetare har mer än ett uppdrag.

Synen på vad facket ger och vad facket borde göra

Kvinnor inom LO instämmer inte i lika stor utsträckning som män när det handlar om att bedöma vad medlemskapet ger. Exempelvis när det gäller *stöd och hjälp vid tvist* eller *trygghet vid strejk* så instämmer männen i högre utsträckning om att detta är något som följer med det fackliga medlemskapet. När det gäller synen på vad facket bör ägna sig åt betraktar kvinnor oftare än män frågor som *mycket viktiga*. I synen på *vilka* frågor som är viktiga för facket att arbeta med är dock kvinnor och män överens. Det är framför allt fem frågor som bedöms

som viktiga av nästan alla; *anställningstrygghet, arbetsmiljö, skydd mot inkomstförluster, löner samt jämställdhet mellan kvinnor och män.*

Arbetare och tjänstemän är ganska eniga om vad det fackliga medlemskapet ger men vissa skillnader är synliga. Arbetare betonar fem saker mer än tjänstemän; *bättre anställningsvillkor, större möjligheter till löneökningar vid lokala förhandlingar, större möjlighet att påverka arbetsmiljön, ökad anställningstrygghet samt bättre försäkringsskydd.* Tjänstemännen å sin sida betonar två saker mer än arbetare; *stöd och hjälp vid hot om arbetslöshet samt stöd och hjälp vid konflikt med arbetsgivaren.* När det gäller vad facket bör ägna sig åt placerar båda grupperna samma frågor i topp.

Facklig-politiskt samarbete och yrkes- samt klasstillhörighet

Inom LO-kollektivet är kvinnorna betydligt mer osäkra än männen när det gäller det facklig-politiska samarbetet mellan LO och socialdemokraterna. Mer än var fjärde kvinna svarar att hon inte vet vad hon anser om samarbetet. När det gäller den självupplevda yrkes- och klassmässiga tillhörigheten skiljer sig kvinnor och män knappast åt alls. Nio av tio anser sig vara arbetare, och sex av tio tycker sig tillhöra arbetarklassen.

När det gäller yrkestillhörighet framkommer att många tjänstemän ansluter sig till arbetargruppen genom att svara att de känner sig som arbetare, framför allt är det TCO-kvinnor som gör detta. Upplevd klasstillhörighet visar emellertid tydliga skikt. Arbetare ser sig själva som del av arbetarklassen, TCO-medlemmarna ser sig som lägre medelklass och SACO-medlemmarna som övre medelklass.

Diagram 23 Synen på vad det fackliga medlemskapet ger

LO-medlemmar. Kvinnor och män

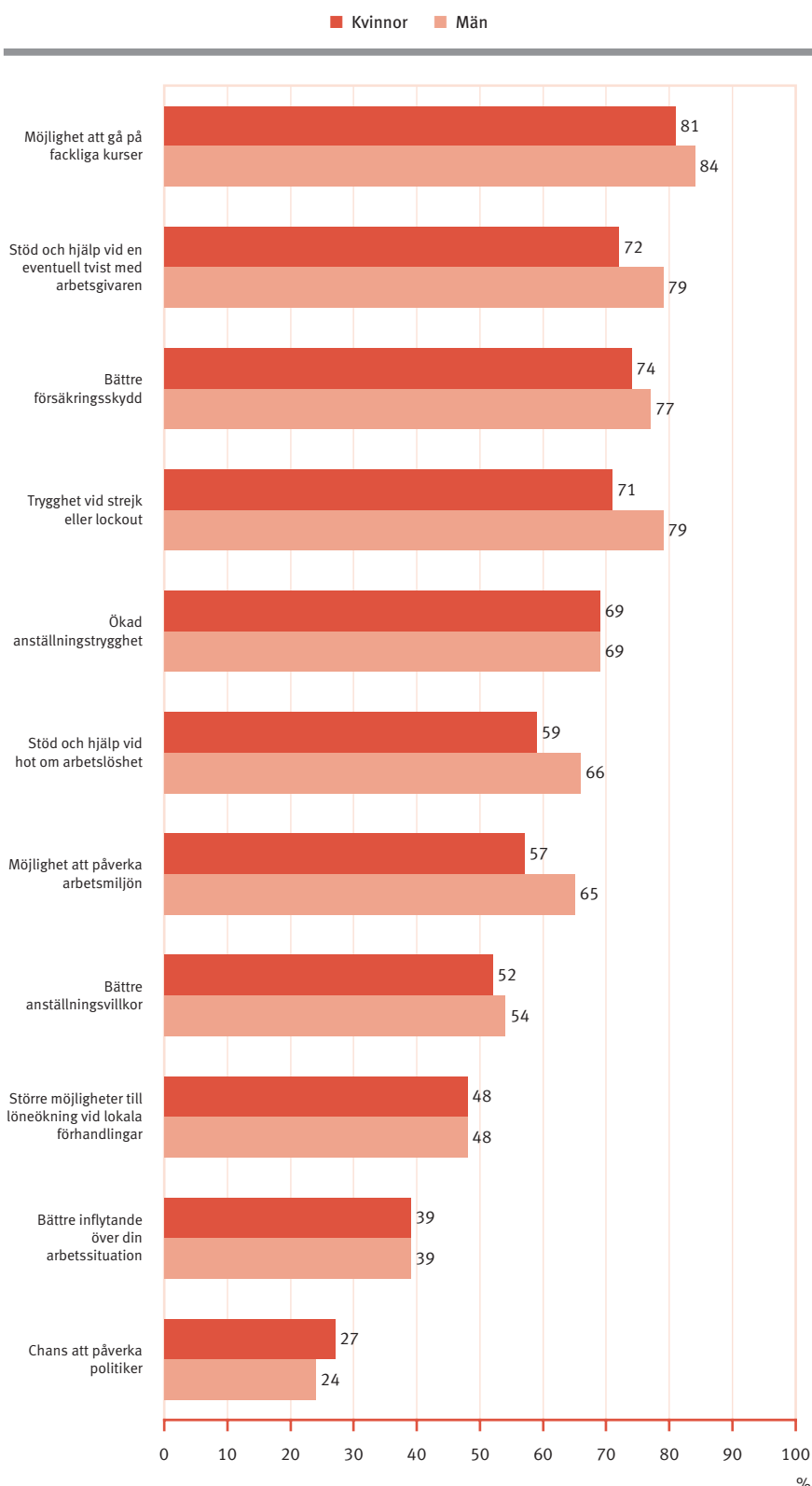
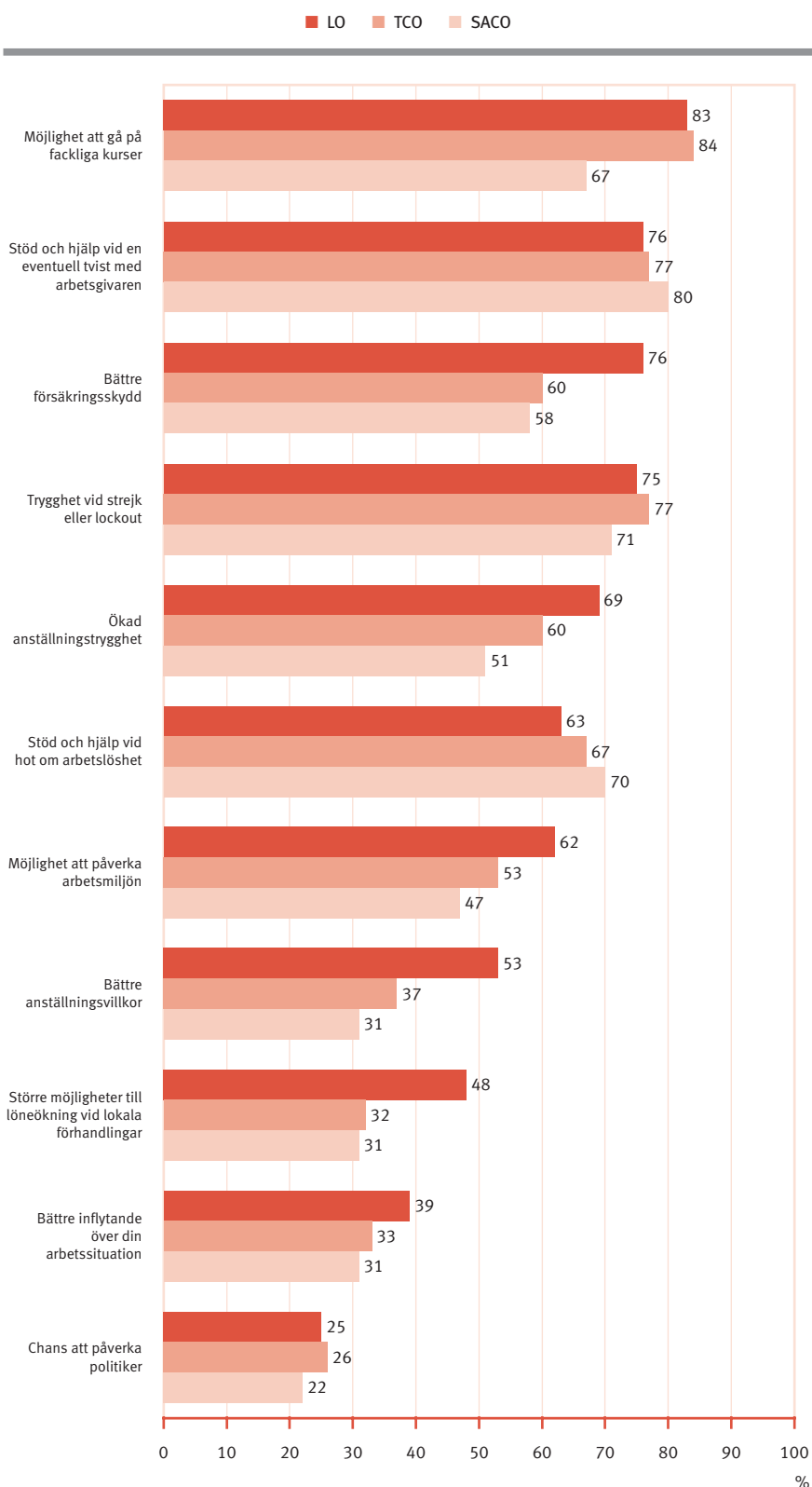

Diagram 57 Synen på vad det fackliga medlemskapet ger

Medlemmar efter facklig huvudorganisation

Synen på jobbet

Friheter och förmåner genom jobbet

Män inom LO har i relation till kvinnor större tillgång till friheter och förmåner genom sitt arbete. Det finns skillnader när det gäller små sådana men stora skillnader syns oftare när det är större friheter eller förmåner det är fråga om.

När arbetare och tjänstemäns tillgång till friheter och förmåner betraktas finns liknande mönster som när kvinnor och män inom LO jämförs, nämligen att skillnader i tillgång oftare syns när det är friheter och förmåner det handlar om. Tjänstemännen har större tillgång till de stora friheterna och de stora förmånerna.

Vad som tydligt framträder är en klass- och könstrappa där LO-kvinnorna står längst ned medan LO-männen ofta åtnjuter friheter och förmåner i samma omfattning som de kvinnliga tjänstemännen. Högst på denna trappa står de manliga tjänstemännen.

Om lönesättning och löneskillnader

Kvinnor inom LO är mer kritiska till löneskillnader än vad män är, både när det gäller skillnader mellan olika yrkesgrupper och mellan kvinnor och män. Stödet för en solidarisk lönepolitik är emellertid lika utbrett bland männen som det är bland kvinnorna. När de svarande tillfrågas om olika faktors betydelse för lönesättningen betonar kvinnor fler faktorer, och kvinnor ser dem oftare än män också som *mycket* viktiga.

Sett till arbetare och tjänstemän är det SACO-medlemmarna som är *minst* kritiska till löneskillnader mellan olika yrkesgrupper. Löneskillnader mellan kvinnor och män upplevs som för stora av mer än 80 procent av alla, men *mest* kritiska är TCO-medlemmarna.

Den solidariska lönepolitiken skapar viss oenighet. Stödet för denna är mest utbrett bland LO-medlemmarna och minst bland SACO-medlemmarna. Helt eniga kan arbetare och tjänstemän inte heller sägas vara när det gäller olika faktorer betydelse för lönesättningen. Tjänstemännen ser i störst utsträckning arbetsledande uppgifter som viktiga medan arbetarna betonar den fysiska miljös betydelse.

Slutsatser

Många av de skillnader som i denna rapport synliggörs mellan kvinnor och män inom LO och mellan arbetare och tjänstemän kan med stor säkerhet härledas till den svenska arbetsmarknadens struktur. När det gäller kvinnor och män inom LO syns exempelvis att kvinnor instämmer något mindre än män i vad det fackliga medlemskapet ger. Kvinnor bedömer också fler av de frågor som facket bör syssla med som *mycket viktiga*. Kan detta ha sin grund i att kvinnor på grund av sin position på arbetsmarknaden känner ett större behov av fackets insatser? Kvinnor tycker ju något oftare än män att det lokala fackets inflytande bör öka. Kvinnor är också något mer kritiska i sin inställning till de löneskillnader som finns. Kanske beror skillnader som emellanåt framträder mellan hur kvinnor och män svarat inte i första hand på om det är just kvinnor eller män som svarat, kanske är det var man jobbar som avgör mer?

Att skilda förutsättningar råder i kvinno- respektive mansdominerade branscher blir särskilt tydligt när det handlar om så konkreta saker som friheter och förmåner genom arbetet. Här framträder också de olika förhållanden som råder för arbetare och tjänstemän som tydligast. På många andra områden som täcks in i undersökningen Röster om facket och jobbet skiljer sig arbetare och tjänstemän väldigt lite åt.

Diagram 27+28+29 Små, medelstora och stora friheter i arbetet

LO-medlemmar. Kvinnor och män

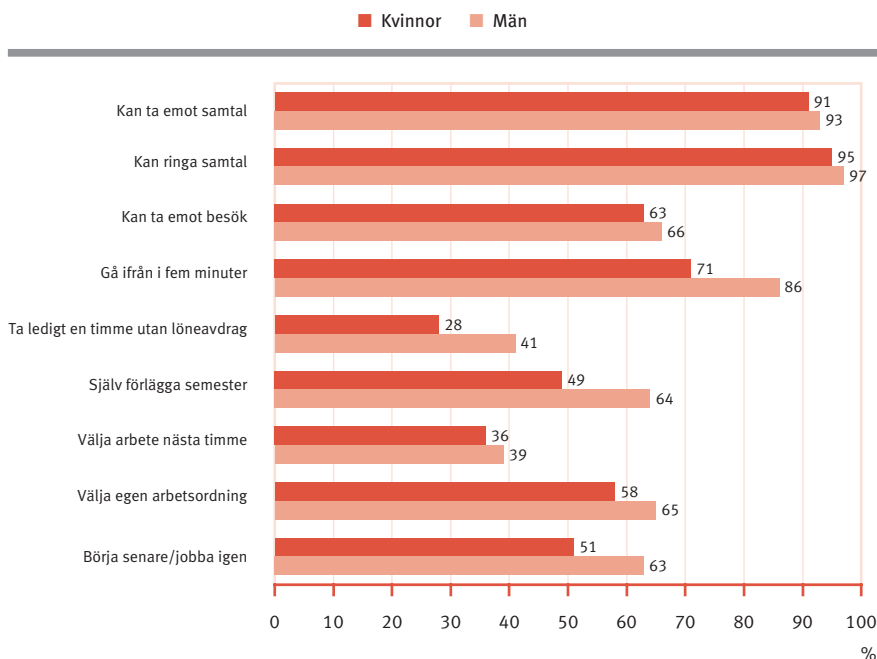
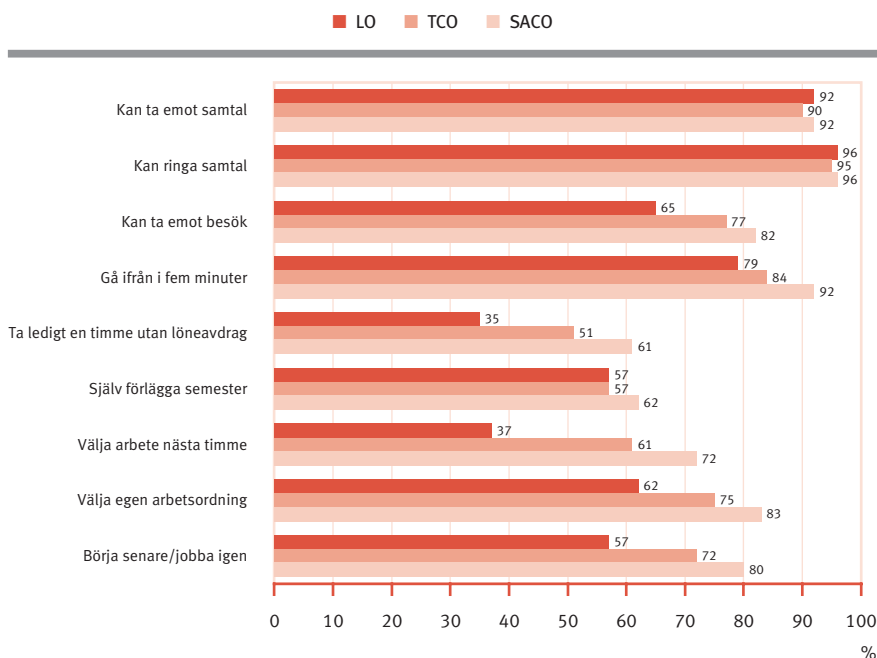

Diagram 61+62+63 Små, medelstora och stora friheter i arbetet

Medlemmar efter facklig huvudorganisation

Beställ Röster om facket och jobbet!

Du kan beställa fler exemplar av rapporterna 1-7. Den här kortversionen är gratis. Rapporterna kostar 50 kronor styck inklusive moms. Frakt och expeditionsavgift tillkommer. Skicka portofritt eller faxa den här talongen. Du kan också beställa via www.lo.se. Där kan du också hämta hem rapporter och OH-bilder i pdf-format.

Ja, jag vill beställa!

Antal

<input type="text"/>	1 Synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter ISBN 91-566-2306-2
<input type="text"/>	2 Synen på lönesättning och löneskillnader ISBN 91-566-2307-0
<input type="text"/>	3 Facklig aktivitet och fackligt arbete ISBN 91-566-2308-9
<input type="text"/>	4 Friheter och förmåner i arbetet ISBN 91-566-2309-7
<input type="text"/>	5 Ungdomar och facket ISBN 91-566-2310-0
<input type="text"/>	6 Facket i storstäderna ISBN 91-566-2311-9
<input type="text"/>	7 Sammanfattning och slutsatser ISBN 91-566-2312-7
<input type="text"/>	Kort om rapport 7 ISBN 91-566-2322-4

Företag/organisation:	
<input type="text"/>	
Beställarens namn:	
<input type="text"/>	
Gatuadress:	
<input type="text"/>	
Postnummer:	Postadress:
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Telefonnummer:	
<input type="text"/>	
E-post:	
<input type="text"/>	

Beställningen skickas till LO-distribution via post (portofritt) eller fax, 026-24 90 10.

Sammanfattning och slutsatser

Denna sjunde och sista del i rapportserien Röster om facket och jobbet är en sammanfattande rapport. Det omfattande material som presenterats i rapportserien betraktas här en avslutande gång. Två perspektiv råder – klass och kön.

Rapporten är skriven i två delar. I den första betraktas kvinnor och män inom LO-yrken i deras syn på facket och jobbet. I den andra delen riktar blicken mot arbetare och tjänstemän i deras syn på facket och jobbet. Inom bägge delarna behandlas de många frågeområden som ingår i undersökningen och inom bägge delarna har resultaten delats in i två delar. Det som berör facket och det fackliga arbetet sammanfattas för sig, och det som berör jobbet och dess villkor sammanfattas för sig.

För att kunna förbättra och utveckla den fackliga verksamheten är det viktigt att få reda på både vad människor anser i en rad olika frågor och hur de faktiska villkoren ser ut. Det är därför som undersökningen Röster om facket och jobbet har genomförts under år 2006. Drygt 8 000 anställda i hela landet har deltagit i intervjuundersökningen. Det här är femte gången den här undersökningen genomförs sedan år 1988.

Frankeras ej.
Mottagaren
betalar portot.

LO Distribution

Svarspost

Kundnummer 800 242 809

811 20 Sandviken